Dinsdag 17 October 1944.

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

61ste Jaargang No. 4336

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Tweede Leger trekt Venraai binnen.

George VI bezoekt Nederland.

Berlijn meldt aanvang van Russisch herfst.offensief.

DE JAPANSE VLOOT ZAG EN VLOOD.

DE JAPANSE VLOOT VLUCHT.

Admiraal Nimitz heeft medegedeeld, dat eenheden van de Japanse vloot het eiland Formosa (is 81 maal groter dan Curaçao, heeft bijna 5 millioen inwoners, waarvan 200.000 Japanners — Red. naderden, waar de derde vloot zulke grote schade heeft berokkend aan de Japanse luchtmacht, de scheepvaart, installaties enz.

De Japanners vluchtten meteen toen zij de macht van de Noordamerikaanse vloot ontdekten. Nimitz gewaagde van de terugtocht der Japanners in een communiqué waarin hij droog de nadruk vestigde op de „ontdekking" van de gevechtswaarde van de Noordamerikanen.

De Japanners hebben dus vlakweg geweigerd met de machtige vloot van Halsey en Mitscher in conflict te geraken. Maar de radio van Tokio zeide erover, dat de keizerlijke Japanse vloot niet alleen met de Noordamerikaanse vloot in de strijd was geweest, maar bovendien nog 52 schepen in de grond had geboord, waaronder 11 vliegtuigmoederschepen.

Nimitz zeide voorts nog, dat Mitschers vliegdekschepen 164 vijandelijke vliegtuigen hadden vernield in de dagen van 13 tot 15 October bij de aanvallen op Formosa. Bovendien moesten zij deze vliegtuigmoederschepen beschermen tegen torpedo aanvallen. (Pearl Habor, (AP) 16.10).

Uit Washington:

Het Departement van Oorlog te Washington meldde vanmorgen nog en aanval van Superforten van de twintigste luchtmacht, die militaire doelen op Formosa hadden aangevallen. Dit is de derde aanval in vier dagen. De biezonderheden omtent deze aanval zullen zo spoedig mogelijk worden bekendgemaakt, wanneer de gegeven binnenkomen, aldus Generaal L. H. H. Arnold, bevelhebber van de 20ste luchtmacht (Washington, (AP) 16.10).

AKEN GEHEEL OMSINGELD.

door

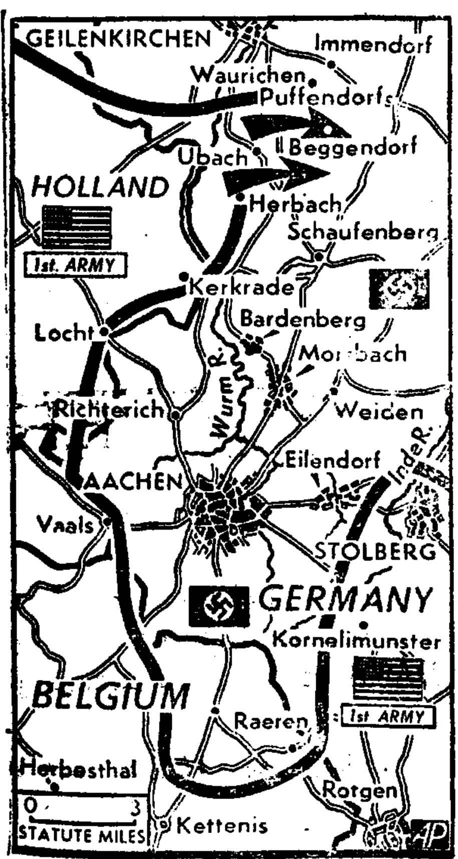
WILLIAM SMITH WHITE.

De Noordamerikaanse troepen, die ten Noorden van Aken Zuidwaarts aanvielen, hebben aansluiting gemaakt met de andere strijdkrachten, die uit het Zuiden kwamen, zodat de stad thans geheel ingesloten is.

Tegelijk werden drie vastberaden Duitse tegenaanvallen afgeslagen langs het front, zodat nu in het geheel vijf binnen drie dagen zijn afgeslagen ten koste van 50 tot 60 tanks voor de Duitsers.

De aansluiting waardoor Aken werd afgesneden van zijn laatste contact met de rest van Duitsland werd gemaakt om 16 uur bij de stad Waufselen welke hierbij van den vijand gezuiverd werd.

Niettegenstaande de roekeloosheid van de vijandelijke tegenaanvallen verklaarde een hoge Noordamerikaanse staf-officier, dat de Geallieerde greep op de stad secuur is. De laatste aanval van de nazies vond plaats aan een front van 800 meter. Zij werpen per valscherm voorraden voor het garnizoen van Aken (Met het Noordamerikaanse 1e leger in Duitsland, (AP) 16.10).

Dit kaartje geeft een duidelijk beeld van de slag om Aken. Heden wordt gemeld, dat de omsingeling van de stad geheel is voltooid.

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„Een gestadige voortgang wordt gemaakt ten Noorden van het Leopoldkanaal. Winsten tot 900 meter werden geboekt tegen een enigszins mindere vijandelijke tegenstand. Een kleine tegenaanval op Eede werd afgeslagen.

Gevechtsbommenwerpers, die onze grondstrijdkrachten steunen, richtten hun aanvallen voornamelijk op het dorp Oostburg. Vele versterkte gebouwen werden vernield. De sterktepunten Sluis en Schoondijke werden ook getroffen. Vijandelijke tegenaanvallen in het gebied van Woensdrecht werden afgeslagen en militaire doelen te Bergen op Zoom werden gebombardeerd door gevechtsvliegtuigen.

Aan de Oostzijde van de Nederlandse wig boekten wij winsten in het gebied van Venraai. Ten Oosten van Venraai werd een vijandelijke batterij van veldkanonnen getroffen door gevechtsvliegtuigen met raketkanonnen.

De gevechtsvliegtuigen voerden offensieve patrouillevluchten uit boven de gevechtszones in Nederland. Onze eenheden bleven langzaam voortgang maken in Aken in gevechten van huis tot huis. Ten Noord-Oosten van de stad in de buurt van Wurselen wordt een krachtige tegenstand van allerlei soort ondervonden. Nabij Ofden ondervonden wij een hevig artillerie- en mortiervuur. Ten Oosten van Aken sloegen wij verschillende tegenaanvallen af in het gebied van Verlautenheide zonder verlies van terrein.

Ten Zuid-Westen van Germeter ruimden onze strijdkrachten de kazematten op zonder belangrijke verandering in de linie. Onze eenheden ondervonden vele vijandelijke tegenaanvallen in de uitlopers van de Vogezen waar onze winsten meestal gering waren. Twee tegenaanvallen werden afgeslagen in de sector van Luneville. Ten Noord-Oosten van Le Thillot werd verder voortgang gemaakt ten Oosten van de rivier de Moselotte. Op verschillende punten in deze sector was de strijd zeer hevig" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 17.10).

ZIJ. TREKKEN VENRAAI BINNEN.

Gehinderd door enorme mijnenvelden — de grootste sedert die welke bij de eerste invasie van Normandië werden ontmoet — trekken de Britse troepen thans Venraai langzaam binnen. Vooruitgeschoven legergroepen hadden de stad eerst van het Noorden en Oosten ingesloten op een afstand van weinige honderden meters. Laat in de middag van Maandag kwamen de eerste troepen bij de stad aan. Het leek dat er om elk huis moest worden gevochten. Toch had men goede hoop, dat de stad nog in de loop van de dag in geallieerde handen kon vallen. Smakt, een buitenwijk van Venraai, is inmiddels al ingenomen (Met het tweede Britse leger, (AP) 16.10)

[Smakt is een klein van de eigenlijke stadskern enigszins verwijderd plaatsje. Het is vooral bekend, omdat er het oudste bedevaartsoord van St. Jozef staat].

UITBARSTING RUSSISCHE FRONT VERWACHT.

Overzicht van de situatie.

De nieuwe Russische aanvallen duiden erop, dat op elk willekeurig punt aan het brede Oosterfront een uitbarsting te verwachten is. Er zijn geen directe gegevens beschikbaar omtrent de stelling van vele legerscharen van Stalin. Ongeveer 800 Duitse tanks werden in de eerste helft van October vernield of beschadigd. Bovendien is een van de grootste tankslagen van de oorlog gaande in Hongarije. Ten Zuid-Westen van Riga wordt elke vierkante meter door de Russen bezet. De Duitsers die er nog zijn weten dat hun lot het graf is of het krijgsgevangenenkamp.

In Noord-Finland heeft het Rode leger, na de Duitse nederlaag, voorsprongen geboekt.

Twee grote klauwen sluiten zich samen om Roetenië, de Westelijke bult van Tsjechoslowakije.

De Duitsers zijn bezig zich veiligheidshalve uit de hoogvlakte van Bohemen terug te trekken.

Joegoslaven en Russen vechten met de Duitsers om het bezit van Beograd. (Moskou, (AP) 16.10).

HET HERFST-OFFENSIEF BEGONNEN.

De Duitse radio verklaarde hedenmorgen, dat het Russisch herfst-offensief „in volle gang is langs een front van 5800 kilometer van Petsamo tot Joegoslavië". De radio zeide voorts, dat de hoofdmacht van de Duitse strijdkrachten in het Noorden van Finland zich naar de Noorse grens teruggetrokken heeft „na mislukte omsingelingspogingen door de versterkte Russische legers" (Londen, (AP) 17.10).

HORTHY: „J'ACCUSE".

Admiraal Nicolaas Horthy, de Regent van Hongarije, heeft Duitsland beschuldigd van leugens en intriges en verklaarde, dat het duidelijk is dat het Reich de oorlog verloren heeft, in zijn proclamatie van Zondag waarin hij om vrede vroeg. De proclamatie werd Maandag voor een der radio-stations van Boedapest voorgelezen welke blijkbaar niet in het bezit der nazies is. De proclamatie verklaarde dat Hongarije door de Duitse druk gedwongen werd aan de oorlog deel te nemen gezien de ligging van het land. doch „niet van plan was zoveel als een vierkante kilometer land van iemand af te nemen". „De Duitsers hebben echter sinds lang hun woord van bondgenoot gebroken ten opzichte van ons land", aldus de proclamatie welke — vreemd genoeg — in de Duitse taal werd uitgezonden (New York, (AP) 16.10).

De pijlen tonen de aanvallen van het Canadese leger in Nederland en België, teneinde de haven van Antwerpen te openen voor de Geallieerde scheepvaart. De zwarte lijn met schaduw is het slagfront zoals het ongeveer is.

NOORDAMERIKANEN TREKKEN TERUG UIT FORT DRIANT.

door

EDWARD BALL.

De Noordamerikaanse troepen hebben zich onder dekking van de duisternis uit het Fort Driant teruggetrokken na alle overgebleven springstoffen gebruikt te hebben voor de vernieling van de sterktepunten welke bezet waren. De terugtrekking was het besluit van een gevecht op korte afstand gedurende tien dagen waarbij de soldaten van Pattons derde leger slechts 90 meter doordrongen in een der onderaardse gangen van het fort, dat met tunnels doorkruist is. Zij sneden de stalen deuren open met steekvlammen en vochten van ingang tot ingang. Doch zij werden belemmerd in hun pogingen om te vorderen door de intrekbare geschutstorens welke naar buiten kwamen om te vuren op de soldaten die langs getrokken waren.

Het fort dat een der voornaamste bastions is, welke Metz bewaken, werd hevig bestookt uit de lucht en door de artillerie van het derde leger met slechts gering effect. Zelfs nu het voetvolk er uit werd teruggetrokken na dagenlang de Noordwestelijke en Zuidwestelijke hoeken te hebben bezet, worden het fort en de naburige sterkten aan weerszijden van de Moezel aan een hevig vuur onderworpen door de Noordamerikaanse kanonnen.

De terugtrekking werd Vrijdag om 2 uur voltooid. Nooit was meer dan een bataljon van Noordamerikaanse soldaten betrokken in deze strijd, welke ten doel had vast te stellen of de ring van verdedigingswerken rondom Metz zou moeten worden onderworpen aan een frontaanval of worden gepasseerd. Door het gebruik van veel grotere strijdkrachten zouden de daaruit voortvloeiende verliezen niet gerechtvaardigd zijn.

Men zeide, dat de verliezen onder de aanvallers „numeriek groot" zijn (Buiten het Fort Driant, (AP) 16.10).

EEN GROOT NIEUW OFFENSIEF.

De radio van Berlijn maakt melding van een groot nieuw Russisch offensief in de richting van Oost-Pruisen. Dit offensief zou Maandag begonnen zijn aan weerszijden van Vilkaviskis. „Grote troepenconcentraties werden de laatste dagen waargenomen", aldus de radio. „Thans zijn zij begonnen met een stormloop op de Duitse verdedigingslinies. Een krachtig artillerievuur en een hevig bombardement gingen vooraf aan de aanval van voetvolk en tanks. De Duitsers boden een krachtig verzet en sneden de enkele penetraties af voordat zij Oost-Pruisen bereikten" (Londen, (AP) 17.10).

Het nieuws van vandaag.

Venraai is de stad, welke thans op de lijst staat om bevrijd te worden. Nog is het heugelijk nieuws, dat de Venraaise vlag met de Bijenkorf erop gehesen kan worden, niet op Curaçao beland. Maar wel, dat het tweede Britse leger zich huis voor huis het stadje binnenvecht. Smakt, een wat men zou kunnen noemen voorstadje van Venraai met het oudste bedevaartsoord van St. Jozef, is al ingenomen.

„Als God de mens nog eens moest scheppen, zou Hij hem vormen uit de Venraaise peelgrond", zeide eens de grote in Venraai geboren Jezuïet Godefridus Hensenius, naar wien het Henseniusplein in de stad genoemd is. Pater Hensenius, bekend Bollandist, leefde in de 17e eeuw. Deze Venraaise priester werd door Paus Alexander VII persoonlijk naar Rome ontboden. Maar niet alleen deze Jezuïet heeft Venraai voortgebracht. De vrome stille Pastoor Martin Rutten is de Venraaise priester geworden, van wien P. Geurts geschreven heeft, dat hij een stille heilige was. Legenden omweven het leven van Pastoor Rutten, zoals dat hij voor het preken van een missie acht dagen lang op water en brood gevast had, dat hij zich in de Venraaise bossen ten behoeve van een armen bedelaar ontdeed van die kledingstukken, welke een geestelijke alleen dan kan missen, als hij tot de ongeschoeide Carmelieten of tot de Franciscanen van de strenge observantie behoort.

De linnenkast was telkens leeg, omdat Pastoor Rutten de inhoud naar de Venraaise „buntenijen" liet brengen. Toen hij met de Ridderorde van Oranje Nassau onderscheiden werd, zond hij haar terug met de opmerking, dat de minister haar aan een ander moest geven, die ze meer verdiend had. Hij richtte sociale cursussen op voor de Venraaise boeren. Dit gemoedelijke stadje van 14.000 inwoners, waar ook het geboortehuis van Mgr. Verriet nog staat, wordt thans huis voor huis veroverd.

Aan de rest van het Europese Westfront worden winsten geboekt over het Albertkanaal om Zeeuws Vlaanderen van den vijand te zuiveren en zo de haven van Antwerpen voor de Geallieerde scheepvaart te helpen vrijmaken. Aken is thans geheel omsingeld door de troepen van het Noordamerikaanse 1e leger. De Russen hebben thans hun herfst-offensief ingezet van Petsamo tot Joegoslavië, aldus kondigde de radio van Berlijn hedenmorgen aan. Het front is evenwel nog niet overal in beweging, doch dat de strijd is uitgebreid, kan wel worden opgemaakt uit de officiële bekendmaking uit Moskou. In Hongarije woeden nog grote tankgevechten, doch de nieuwe regering van Graaf Szalasi schijnt in Boedapest zelf de macht in handen te hebben.

Uit de Stille Oceaan trekt de slag bij Formosa en de Philippijnen nog de aandacht. Thans blijkt uit de Noordamerikaanse bekendmaking, dat de opgeblazen Japanse bewering niet alleen overdreven zijn maar geheel onwaar. De Japanse vloot heeft niet eens de slag aangedurfd met de Noordamerikaanse. Eén oogopslag was voldoende om te beslissen dat er niets te beginnen was tegen de Noordamerikaanse Armada. De Japanse vloot vlood.

Wat doen wij met de Overwinning.

Of de geest van Roosevelt en Churchill aanwezig was op de conferentie van Dumbarton Oaks weten wij niet. In elk geval was de geest, waarmede beide leiders der Westelijke geallieerden in Augustus 1941 het Atlantisch Handvest opstelden, er niet. De geestdrift omtrent het Atlantisch Handvest, die nobele kleur onzer idealen, is gedaald. Van gelijke staatkundige en staathuishoudkundige status voor groten en kleinen sprak dit Handvest. De rechten van alle volken om eigen bestuurders en regeringen te kiezen werden beklemtoond. Niets hiervan op de conferentie van Dumbarton Oaks, welker handvest wij verleden week Dinsdag hebben afgedrukt, althans voor zover dat hier op Curaçao is beland. De kern was er evenwel. Daaruit blijkt, dat wij in een wereld gaan leven, waar drie groten de orde zullen bewaren met hun wapenen. Waar de drie groten ook hun krachtige bewapeningen zullen gebruiken om elkander te overbluffen en door de vrees voor erger de oorlog trachten uit te bannen.

Reeds vaker is gevraagd, wat wij met de overwinning gaan doen. In verschillende Noordamerikaanse bladen lezen wij de laatste maanden deze vraag. Het is wel treurig, dat de meesten die deze vraag stellen, als antwoord erbij zetten, dat wij het niet weten. Deze vraag sloeg over in felle critiek, toen bekend werd gemaakt, dat er op Dumbarton Oaks geen versla---vers mochten komen, maar dat men een papier zou krijgen uitgereikt ter publicatie.

Nu, nu het Dumbartonse handvest is gepubliceerd, valt het verschil met het Atlantische Handvest op. Het wordt duidelijk, dat er een antwoord gevormd wordt op de vraag, die als kop boven deze beschouwing staat. Dat antwoord werd gegeven door den Noordamerikaansen radio-commentator Upton Close, die het dezer dagen voor de Mutual Network zeide: „Het driemogendheden-plan tracht practisch te zijn en de wereldorde op geweld te baseren, maar daardoor is het meer onlogisch dan Wilsons bond, die de wereldorde wilde baseren op het morele geweten en de wederzijdse beloften van de staatslieden, die de regeringen vormden."

Vanwaar deze verandering? Toen Roosevelt en Churchill het Atlantisch Handvest opstelden in Augustus 1941, was ook Rusland al twee maanden in de oorlog. De Verenigde Staten waren [illegible] toen nog niet. Toch ging Churchill naar Roosevelt en niet naar Stalin. Zijn tocht naar Stalin heeft lang geduurd. Toen Churchill voor de eerste maal naar Roosevelt ging, was Rusland nog geen grote mogendheid. De zaken stonden er niet zo goed voor in Rusland. De tocht ging naar den leider van een neutrale. Inmiddels is deze neutrale in de oorlog gegaan. Inmiddels heeft deze neutrale de grondslag onzer overwinning gelegd. Onze dank aan de Verenigde Staten moet enorm zijn. Want wat Rusland gewonnen heeft, kon het winnen met Noordamerikaans materiaal. De Verenigde Staten hebben meer vliegtuigen naar Stalin gezonden, dan er in heel Duitsland waren toen het de oorlog — wel voorbereid — inging. De Verenigde Staten hebben meer tanks naar Rusland gestuurd dan er in de gehele wereld waren toen Hitler Polen binnenrukte. De millioenen Noordamerikanen, die aan ontelbare fronten strijden, vechten en sterven voor ons.

Daarom is het te pijnlijker dat dit land, dat in de jonge historie die het heeft, naar voren treedt als een kampioen van onafhankelijkheid en persoonlijke vrijheden, zijn roer heeft omgeworpen. Toen er op het eerste Congres van 1787 te Philadelphia gesproken werd over de wijze van ordening der Verenigde Staten, werd het gebruik van geweld tegen andere autonome staten, uitgesloten.

Toen in 1918 gesproken werd over de toetreding tot de Volkenbond, werd dit uitgesloten omdat de Volkenbond een oorlogsinstituut was in zoverre het machtsmiddelen wilde toepassen. De Verenigde Staten zijn omgezwaaid. Is dit de drang van Rusland? Het schijnt niet anders te verklaren. Ieder beseft, dat op het ogenblik Rusland de macht is, die de wereld vormt. Stalin kon de gehele conferentie te Dumbarton Oaks maken en breken met een woord. De miskenning van Rusland op de samenkomst van Augustus 1941 is wel een politieke fout gebleken met gevolgen.

Als zodanig is Dumbarton Oaks, waar de Westelijke geallieerden zo kennelijk afgeweerd zijn van hun aanvankelijk met zoveel vuur (en vuurwerk) ingeslagen pad, een wrijvingspunt geworden tussen de Westelijke geallieerden, de democratieën, en Rusland. Voor ons, als kleine mogendheid, is dit een zeer moeilijk vraagstuk. Onze dank is niet alleen op haar plaats, maar wij zouden onbeschaafden zijn, wanneer wij onze dank, zowel aan de Westelijke geallieerden, alsook aan Rusland, niet onomwonden lieten blijken. Wij staan in het midden. Dumbarton Oaks bewijst, dat het bondgenootschap der Groten een opportuniteit gesloten werd.

Omtrent de redenen van dit bondgenootschap tast de wereld nog in het duister. Het kon eens gebeuren, dat het leidde tot het succes der Kleine Naties. Kleine Naties, wier stabiliteit en rechtheid, wier geestlijke kracht, zoals de Belgische Minister van Staat Van Cauwelaert indertijd gezegd heeft, steeds de stuwkracht der beschaving is geweest.

Wat is haar plaats in het Handvest van Dumbarton Oaks? Men zou voor de aardigheid het woord ‚aanbeveling' eens moeten tellen. Hoe vaak wordt gezegd, dat de algemene vergadering, d.i. de vergadering waarin de kleine mogendheden onder het oog der groten zitten, aanbevelingen mag doen aan de veiligheidsraad, d.i. de vergadering waar de groten [illegible]tten met een aantal roulerende [illegible]nen, die slechts theoretisch een meerderheid kunnen vormen?

Er is hier een schrijnend verschil met het Atlantisch Handvest. Er is hier een te pijnlijke overeenkomst met de oude Volkenbond. Er is hier teveel overeenkomst met die lange reeks van internationale vredesverdragen, die sedert de vrede van Munster in 1648 getracht hebben de oorlog door oorlogsdreiging uit te bannen. De vrede van Munster is het punt in de wereldhistorie waar de „beraamde vrede" begint. Voordien was een overwinning de gelegenheid voor den overwinnaar om zich rijk te stelen. Nadien heeft men vele eerlijk bedoelde pogingen gedaan. Maar in wezen komen zij alle neer op wat Castlereagh in 1814 schreef van de Heilige Alliantie: „Het Handvest der Alliantie is niet bedoeld om de oorlog uit te bannen, maar om zekere defensieve regelingen met wederzijdse

verplichtingen te treffen om een macht, die door Frankrijk aangevallen wordt, te helpen." — Vervang het woord 'Frankrijk' voor elke vrede na 1648 door een ander land, zet er voor de huidige oorlog Duitsland en Japan voor en vergelijk de historie: de Heilige Alliantie, evenals alle ervoor en erna gekomen „beraamde vredespogingen" zijn fiasco's geworden. Zij werden dit om de voorziening, die Dumbarton Oaks eveneens getroffen heeft: de mogelijkheid een negatief instituut tegen een bepaalde mogendheid te worden.

Waarom mislukte de Heilige Alliantie? Omdat er voorzieningen waren voor dwangmiddelen met gewapend geweld. Weinige jaren na de oprichting ervan brak in Spanje een revolutie uit. In Troppau besloot men toen in 1820 om staten die inbreuk maakten op hun verplichtingen, eventueel met „geweld van wapenen" terug te brengen naar de internationale maatschappij.

Castlereagh tekende protest aan namens Engeland in verband met het gebruik van wapengeweld bij de interventie. De mogendheden intervenieerden wel en met Oostenrijkse troepen werd het ancien regime in Spanje hersteld en de liberale opstandelingen gestraft. Twee jaar later moest de Spaanse koning nogmaals een beroep doen op de Heilige Alliantie, nu in verband met een opstand der radicalen. Weer protesteerde Engeland tegen de gewapende interventie, nu bij monde van Canning, den opvolger van Castlereagh. Met Franse troepen werd geïntervenieerd. De Zuidamerikaanse bezittingen stonden op. Ook dat was in strijd met het ancien regime en de tsaar deed in Verona het voorstel den Spaansen koning ook in Zuid-Amerika te helpen. Weer protesteerde Canning tegen interventie (ditmaal omdat het bij de onafhankelijkheid van de Zuidamerkaanse landen veel economisch voordeel zou hebben).

Toen daarop de Verenigde Staten de Monroe-leer afkondigden, liep de hele Heilige Alliantie spaak. Onderlinge onenigheid deed dit oorlogsinstituut mislukken. Het pijnlijke is slechts de overeenkomst met het Handvest van Dumbarton Oaks.

De Britse Premier Winston Churchill (links) wordt op het vliegveld van Moskou ontvangen door de Russische autoriteiten. V.l.n.r. Churchill; Anthony Eden, de Britse Secretaris van Buitenlandse Zaken; Ivan Maisky, de Russische waarnemende Commissaris van Buitenlandse Zaken en Vyacheslav Molotov, de Russische Commissaris van Buitenlandse Zaken.

CURAÇAO

DE GOUVERNEUR IN WASHINGTON.

Zouden de V.S. ons gebied willen afstaan?

Gouverneur Pieter A. Kasteel van Nederlands West Indië zeide op een persconferentie te Washington, dat hij er niet voor is vreemde gebieden op het Westelijk Halfrond over te dragen aan de Verenigde Staten, gelijk onlangs bepleit door de resolutie van McKellar in het Noordamerikaans Congres.

„De eilandbewoners voelen er even weinig voor als de Noordamerikanen dat zouden doen, indien hun gevraagd werd een deel van de Verenigde Staten aan ons af te staan", aldus de Gouverneur. Hij verklaarde echter, dat de Nederlanders pogen tot een overeenkomst met Engeland en de Verenigde Staten te komen om samen te werken in de Engels-Noordamerikaanse Caraïbische Commissie welke 2 jaren geleden gevormd werd om studie te maken van en aanbevelingen te doen over de sociale en staathuishoudkundige problemen van het Caraïbisch gebied.

Gouverneur Kasteel zeide voorts: „Zowel de Noordamerikaanse als Puertorikijnse troepen hebben schitterend werk verricht in dat gebied en de mannen zijn goede en harde werkers."

Toen hem gevraagd werd commentaar te leveren op de ontwikkeling van de Venezolaanse olie-industrie, zeide Gouverneur Kasteel dit geen bedreiging te vinden voor de industrie op Curaçao en Aruba. „Ik geloof, dat wij kunnen geraken tot een of andere overeenkomst met Venezuela."

Hij pleitte ervoor om elk der zes Westindische eilanden een eigen „Staten" te geven, waardoor het bestuur gedecentraliseerd zou worden. De Gouverneur zeide, dat dit gevaren in zich draagt, doch dat het systeem tevens democratischer zou zijn (Washington, (AP) 16.10).

* * *

Aneta meldt er nog over:

Dr. P. A. Kasteel, Gouverneur van Curaçao, zeide aan de vertegenwoordigers van de Noordamerikaanse pers te Washington, dat de schutters de taak van de bewaking van Curaçao en de andere Nederlandse eilanden in Caraïbië op zich hebben genomen en dat aldus Noordamerikaanse troepen zijn vrijgekomen voor de dienst in Europa.

De persconferentie werd in de Nederlandse Ambassade te Washington gehouden. De Gouverneur verklaarde zich voorstander van een voortgezette samenwerking van de Verenigde Staten, Groot Britannië en Nederland als een volstrekte noodzakelijkheid voor de toekomstige vrede; ook was hij voor een samenwerking tussen de verschillende eilanden in West Indië.

Toen den Gouverneur gevraagd werd om commentaar op het voorstel MacKellar, antwoordde hij: „Hoe kan men iets dergelijks doen tegen de wil van de bevolking?" „De bevolking van Curaçao", verklaarde hij, „beschouwt het eiland als een verbindingspunt tussen het Westelijk en het Oostelijk Halfrond."

De Gouverneur, die Dinsdag Washington zou verlaten om naar Curaçao weer te keren, sprak gedurende enige tijd over het Staatsdeel Curaçao en wees op het feit, dat het van het Nederlandse Koninkrijk integraal deel uitmaakt.

„Zoals gij weet", zeide hij, „heeft de Koningin het plan ontvouwd van het Nederlandse gemenebest, zoals dat na de oorlog op een hechte basis zal opgebouwd worden. In dit gemenebest zal geen plaats zijn voor verschillen op grond van ras of nationaliteit."

Dr. Kasteel beschreef het als een geheel, waarvan Europees Nederland, Indië, Suriname en Curaçao zouden deel uitmaken en waarvan elk deel volkomen vrijheid zou hebben om de binnenlandse aangelegenheden te regelen, maar bereid zou zijn om onderling hulp te bieden. Hij zeide nog, dat de bevolking van West Indië voorstander is van dit plan.

PRIESTER SCHONEWOLF GEDECOREERD.

Uit een advertentie in het blad „El Carabobeño" van Valencia lezen wij, dat de Medaille van het Onderwijs plechtig aan den Zeereerwaarden Heer John Schonewolf werd uitgereikt in het Liceum „Pedro Gual" van Valencia op 12 October jl. om 20 uur. De Directeur van het Liceum deed de uitreiking namens den Minister van het Onderwijs. Vele hoogwaardigheidsbekleders van de staat Carabobo, de geestelijkheid, leerlingen en ouders woonden de plechtigheid bij.

CURAÇAO EN SURINAME GEPREZEN.

Dr. Frans H. Visman verklaarde de Zaterdag voor de micro van de CBS, sprekend over de bijdrage van de Nederlandse overzeese gewesten tot de oorlogsinspanning, dat Curaçao en Suriname op dit ogenblik prachtig werk verrichten. Hij prees de Curaçaose olie-raffinaderijen en de bauxietmijnen van Suriname. Zoals het Britse Imperium Groot Britannië in staat stelde de oorlog voort te zetten, zo hebben de overzeese gebieden van Nederland het moederland in staat gesteld de oorlog voort te zetten ook na de overrompeling (Aneta)

Buitenland.

HET BOMBARDEMENT VAN DE SUPERFORTEN OP FORMOSA.

De volgende bekendmaking werd in Washington uitgegeven:

„Een grote strijdmacht van B-29 Superforten behorende tot het 20e Bommenwerperscommando is heden (Maandag) voor de tweede maal binnen 48 uren naar Formosa gevlogen om militaire doelen te Okayama en Heito aan te vallen. Er gingen geen vliegtuigen verloren bij de aanval van heden, welke werd uitgevoerd van bases in China uit. Het weer boven de doelen was goed en zeer goede resultaten werden waargenomen door de bemanningen, die aan de bombardementen deelnamen. Dezelfde doelen die aangevallen werden op 14 October, werden wederom getroffen te Okayama. Heito is een belangrijk Japans vliegveld en voorraaddepot voor de luchtmacht. Luchtverkenningen van de aanval van 14 October op Okayama toonden aan, dat de resultaten van het bombardement schitterend waren. 37 Gebouwen werden volkomen vernield en 16 andere hevig beschadigd, zodat ongeveer twee-derden van het doel vernield werden.

Van de vier Superforten, die vermist werden na de aanval van 14 October is thans bekend, dat 2 in veiligheid zijn en dat 10 van de 11 leden van het derde vliegtuig dat een noodlanding maakte op een vooruitgeschoven basis, in veiligheid zijn. Slechts 1 B-29 ging dus verloren bij de twee aanvallen binnen de 48 uur, waarbij de grootste ladingen bommen vervoerd werden dan ooit het geval was" (Washington, (AP) 16.10).

DE STRIJD BIJ FORMOSA.

Als volgt luidt het communiqué, dat door de Noordamerikaanse marine te Washington werd uitgegeven en waaruit blijkt hoe overdreven de Japanse beweringen zijn: „Bij de gevechten tussen onze vlootstrijdkrachten en de vijandelijke luchtstrijdkrachten, die haar bases hebben op de Ryukuy-eilanden, Formosa en Luzon van October 10 tot nu werd geen schade van enig belang geleden door onze slagschepen of vliegdekschepen. Twee middelgrote schepen werden evenwel getroffen door luchttorpedo's en trekken zich uit het gebied terug. Gelukkig zijn de verliezen aan personeel van deze twee schepen gering. Japanse vlooteenheden werden bespeurd op weg naar het gebied waar de Noordamerikaanse vlootstrijdkrachten in actie waren in het Westelijk deel van de Philippijnse Zee, doch toen zij de sterkte van onze vlootmacht gewaar werden, maakten zij rechtsomkeer en trokken zij zich naar haar bases terug" (Washington, (AP) 17.10).

DE AANVAL OP LUZON.

Vliegtuigen van de Noordamerikaanse 3e vloot hebben in twee nieuwe aanvallen op de Philippijnen meer dan honderd Japanse vliegtuigen neergeschoten of op de grond vernield.

Bij Aparri op de Noordkust van het eiland Luzon in de Philippijnen werden slechts 2 tweemotorige en 3 éénmotorige vliegtuigen gezien op de grond en alle werden vernield door beschietingen.

De installaties in het gebied werden hevig beschoten.

Bij een aanval door een grote strijdmacht van Noordamerikaanse vliegtuigen op de vliegvelden in het gebied van Manilla ontmoette men ongeveer 50 Japanse gevechtsvliegtuigen. 30 Tot 40 van de vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. Bovendien werden nog 15 tot 20 vernield op de vliegvelden Nichols, Nielson en Mariveles.

De schepen van de Noordamerikaanse vloot ondergingen intussen een hardnekkige luchtaanval en 30 Japanse vliegtuigen werden neergeschoten in de omgeving van een groep. De schepen liepen slechts enige schade op aan de bovenbouw. 9 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten in de omgeving van andere vlooteenheden. Volledige rapporten zijn nog niet beschikbaar van alle eenheden.

Het communiqué deelde nog mede, dat leger- en marine-vliegtuigen vijandelijke doelen aanvielen op Paramusjiro, de Vulkaan-eilanden en Truk (Washington, (AP) 16.10).

CONFERENTIE GIRAUD — DE GAULLE.

door

JOSEPH DYNAN.

Generaal Henri Giraud en Generaal Charles de Gaulle hebben Zaterdag voor het eerst geconfereerd sedert Giraud naar Frankrijk is teruggekeerd en er worden bespiegelingen gehouden omtrent de mogelijkheid, dat Giraud wederom een actieve rol zal gaan spelen in het leger of de regering. Een zegsman van het Ministerie van Oorlog zeide, dat de ontmoeting der generaals „hartelijk" was, doch het onderwerp van bespreking werd niet bekend gemaakt.

Naar men zegt zou Giraud een cabinetspost aangeboden zijn of het bevel over het Franse leger aan het Rijnland-front.

Officiële kringen gaven uiting aan de mening, dat een eventuele beslissing niet zal worden bekend gemaakt voordat het cabinet op Woensdag bijeengekomen is. De nieuwsbladen van Parijs hadden geen berichten over de onderhandelingen. De mogelijkheid dat Giraud wederom zal opstaan als een militaire figuur werd toegeschreven aan zekere gematigde generaals onder de weerstandsgroepen en aan de rechtse elementen van de binnenlandse strijdkrachten. De aanhang van Giraud zou vooral sterk zijn in het gebied van Savoye en de Jura (Parijs, (AP) 16.10).

DE RUSSISCHE WINSTEN.

Het Russisch communiqué van Maandagavond deelde mede, dat [illegible]n minst 15 plaatsen genomen werden ten Zuiden en Zuid-Westen van Riga.

In het Noorden van Transylvanië veroverde het Rode leger in samenwerking met de Roemeense troepen meer dan honderd plaatsen, waaronder de stad en het spoorwegstation Borsa. In samenwerking met eenheden van het Joegoslavische Nationale Bevrijdingsleger werd strijd geleverd om de stad Beograd. In de buitenwijken van Beograd weden 1500 Duitse officieren en manschappen gevangen genomen.

Het Bulgaarse leger dat tegen de Duitsers vecht, heeft samen met de Joegoslavische Partijgenoten en de strijdkrachten van het Rode leger de belangrijke Joegoslavische stad en spoorwegkruispunt Nisj veroverd alsook de stad Leskovac en de grote dorpen Lebane, Vranje en Grdeljica.

In andere sectoren van het front vonden verkenningen en gevechten van plaatselijk belang plaats. Op 15 October vernielden de Russische strijdkrachten aan alle fronten 93 Duitse tanks. 57 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur.

In de nacht van 15 op 16 October deden de Russische vliegtuigen een massa-aanval op het spoorwegkruispunt Insterburg in Oost-Pruisen. Als gevolg van de aanval werden grote branden gesticht. Door voltreffers werden drie Duitse militaire treinen opgeblazen. Er werden ook verschillende hevige ontploffingen gezien in het gebied van het vliegveld (Londen, (AP) 16.10).

DE NIEUWE REGERING IN BOEDAPEST.

De radio van Boedapest maakte bekend, dat de nieuwe Duitsgezinde regering onder den Hongaarsen nazie-leider Ferenc Szalasi als waarnemend Regent en Premier het bestuur over een chaotisch Hongarije op zich genomen heeft. De radio meldde de „terugtrekking" van Regent Admiraal Nicolaas Horthy en het aftreden van zijn regering, welke een verzoek tot wapenstilstand aan de Geallieerden richtte (Londen, (AP) 16.10).

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

De verkiezing van 3 leden voor de Kamer van Koophandel en Nijverheid zal plaats vinden op:

WOENSDAG 22 NOVEMBER 1944

van 9 uur v.m. — 12 uur des middags in het kantoorlokaal van de Kamer, Breedestraat (P) No. 13.

Aan de beurt van aftreden zijn de heeren: **G. Z. de Jongh, S. A. L. Maduro en F. Vreugdenhil**, die herkiesbaar zijn.

De heer de Jongh voornoemd, heeft echter de wensch te kennen gegeven niet voor herkiezing in aanmerking te komen.

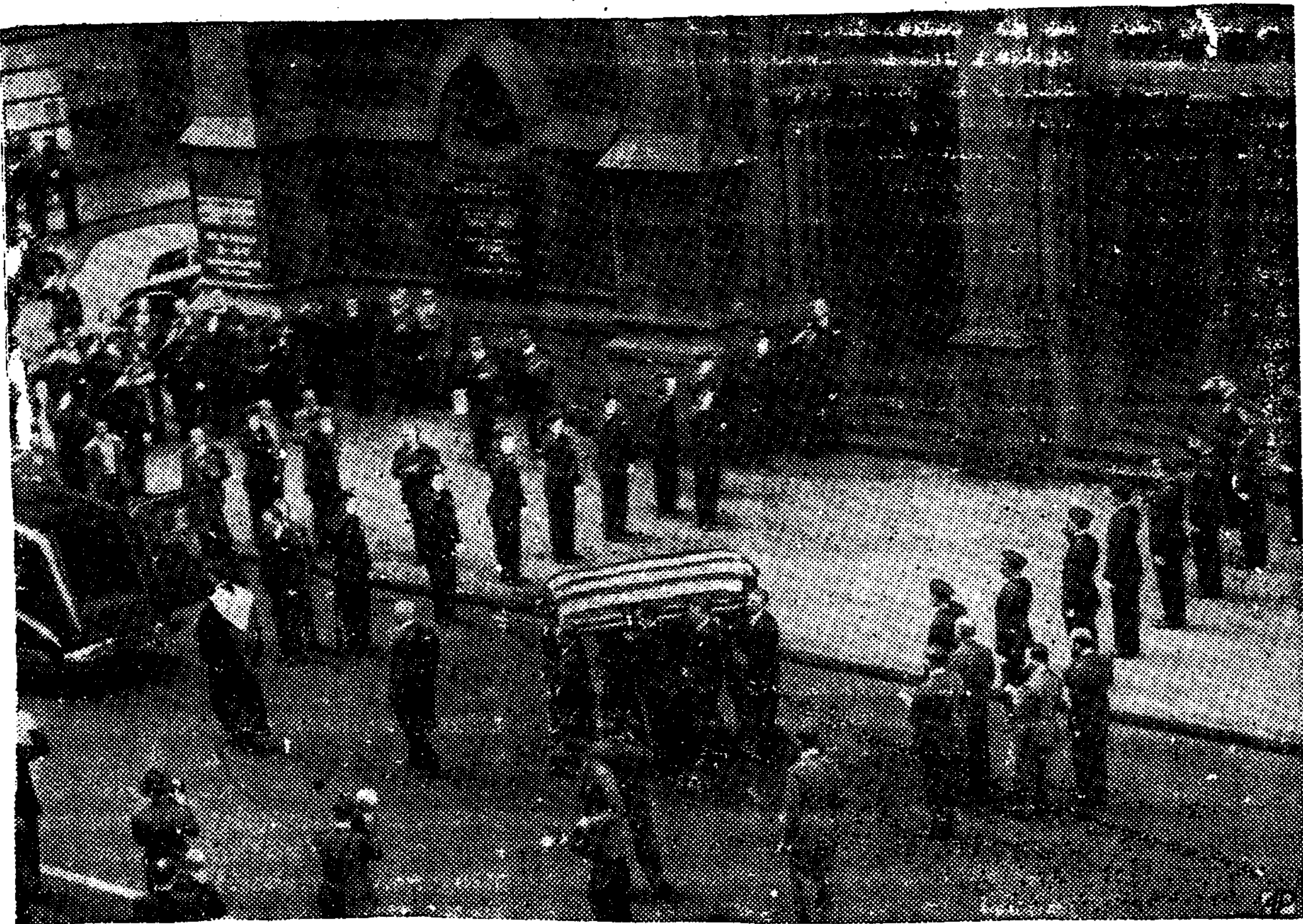
De Secretaris.

Waarschuwing.

De Koloniaal Ontvanger op Curacao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens grond-en gebruiks belasting over 1944, dat het drie vierde gedeelte van genoemde belastinen invorderbaar is geworden op den 29n September 1944 en verzoekt hen ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curacao 16n October 1944.

De Koloniaal-Ontvanger.

Terwijl een erewacht van de politie salueerd, wordt het stoffelijk overschot van Wendell L. Willkie gedragen uit de Presbyteriaanse kerk aan de Fifth Avenue te New York na de lijkdiensten aldaar. De kist is met een vlag overdekt.

ONS KONINKRIJK

LAAT VERWOEST NEDERLAND IN UW GEEST ZIJN.

Minister President Gerbrandy hield Zondag een radiorede voor de C.B.S-micro waarin hij sprak over de beproeving van Nederland, het gevaar van verdere overstromingen en de precaire voedseltoestand.

Hij zeide: „Gij zult niettemin zeggen: toch komt er een dag van bevrijding. Ja, uw bevrijdingslegers staan gereed, maar in drie van de elf provincies zijn meer dan 4 millioen Nederlanders samengepakt. Het vraagstuk om beschutting te verlenen aan deze mensen op een klein stukje grond kan alleen opgelost worden door een zeer ingewikkeld en daarom des te kwetsbaarder mechanisme. De Duitsers zitten midden in dit kleine gebied en zij hebben er demolitie-troepen naar toe gevoerd; de verwoestingen zijn reeds vergevorderd en onze toekomstige economische kracht wordt nu reeds ondermijnd hierdoor. De Duitsers wensen voor alles zwakke buren, die niet in staat zijn te wedijveren; zodoende ook zullen zij zich gereed kunnen maken voor een derde wereldoorlog.

Dit is wel een somber beeld, dat ik u afschilder. Maar er is nog een straal van hoop, dat is de geest van ons volk. In overleg met het Geallieerde Opperbevel heeft de Nederlandse regering het Nederlandse volk tot de spoorwegstaking aangezet, om de Geallieerde legers op die manier bij te staan. De arbeiders hebben hieraan als één man gehoorzaamd. Het was een gelegenheid waar zij op wachtten. Welke opofferingen er mede gepaard gingen, kunt gij u zelf wel voorstellen. Hetzelfde geschiedt ook waar de Duitsers mannen oproepen om graafwerken te verrichten.

In Apeldoorn werden 4000 mannen opgeroepen, slechts 8 gaven gevolg. Toen schoten de Duitsers 37 mannen op straat dood; de lijken werden gelaten, waar zij neergevallen waren, met een papier er op „terrorist", terwijl de Duitsers bekend maakten, dat de lijken slechts mochten worden weggehaald wanneer zich 4000 personen opgegeven hadden. Toen is de gehele mannelijke bevolking van de stad ondergedoken, liever dan te arbeiden voor de Duitsers.

Zo is de stand van zaken in Nederland. Hier is een land, dat moedig strijdt tegen de dood om zijn idealen te verdedigen. Hoewel de wereld tot diep medelijden bewogen is, hoewel de voorzienigheid hulp kan verschaffen, zal dit niet voldoende zijn. Geef ons de verzekering, dat de afschuw die gij nu gevoelt niet vergeten zal zijn, wanneer de strijd over is. Geef ons de verzekering, dat onze wapenbroeders één zullen zijn met ons om tot de Duitsers te zeggen: Tot hier en niet verder! Draag in uw hart het beeld van het overstroomde Nederland. Laat dit het symbool zijn voor u van de donkere nacht, waartoe wij, in naam van het Christendom, nooit meer zullen terugkeren" (Aneta).

POGING OM NIJMEGENS BRUG TE VERNIELEN VERIJDELD.

Nadat het tweede Britse leger te Nijmegen de Waalbrug in handen kreeg, hebben de Duitsers verschillende malen geprobeerd de brug te vernielen. Een gewaagde aanval wordt verteld door den „New York Times" correspondent James MacDonald. 12 Duitse onderofficieren, gekleed in zwarte rubberpakken en voorzien van zuurstofmaskers en zwemvliezen aan de voeten, kwamen 25 kilometer zwemmend de Waal af met drie stel dubbele torpedo's om aan de brug te bevestigen. Nabij de brug doken de Duitsers onder om hun ladingen aan de pijlers te bevestigen. Twee stel werd aan de grote verkeersbrug vastgemaakt en een stel aan de spoorwegbrug. Toen trachtten zij weer stroomopwaarts te zwemmen, maar hierbij werden zij ontdekt.

Toen zij bijna 10 kilometer hadden afgelegd kregen schildwachten de zwemmers in de gaten. Twee werden doodgeschoten en de anderen uitgeput gevangen genomen. Een Britse vlootofficier die het kruis van St. George verworven heeft, dook in de rivier en bracht de springladingen boven. Hij onderzocht bleek, dat de torpedo's 500 kilo saxaniet bevatten (Aneta).

AMSTERDAMS MANNEN VAN DE STRAAT.

Op 5 en 6 October heeft de versterkte Gestapo meer dan 200 personen aangehouden te Amsterdam. Tengevolge van deze mensenjacht zijn alle mannen uit de Amsterdamse straten verdwenen om zich te verschuilen. Kantoren, werkplaatsen en fabrieken zijn verlaten en hiervan maken de Duitsers dankbaar gebruik om volledige fabrieksinstallaties weg te slepen. Dit is bijvoorbeeld reeds het geval geweest bij de „Hembrug", bij de Stoory en Hazemeijer fabrieken en alle Twentse textielfabrieken.

„HOUDT ZE IN DE GATEN"

De bevolking van Nederland is door de Duitsers gewaarschuwd om op te letten, daar Engels sprekende Duitse agenten geoefend werden om per valscherm in Nederland te dalen en zich met gestolen papieren te laten doorgaan als neergeschoten Geallieerde vliegers. Op die manier willen zij trachten in aanraking te komen met de ondergrondse beweging. Radio-Oranje verklaarde deze provocature spoedig in de grote steden te verwachten (Aneta).

KONINKLIJK BEZOEK AAN ONS LAND.

Zijne Majesteit Koning George VI heeft een warm welkom ontvangen van de Nederlanders, toen Hij Woensdag van Engeland naar een vliegveld in bevrijd Nederland vloog om het Europese slagveld te bezoeken. Een dichte menigte, waaronder honderden schoolkinderen, met oranje wimpels en Nederlandse vlaggen stonden op het vliegveld samengepakt om Zijne Majesteit welkom te heten.

De Reuter-correspondent Louis Wulff seint, dat het bericht van de aankomst van den Engelsen Koning als een lopend vuurtje rondging en dat de bevolking toestroomde langs de weg, waarlangs de Koning het vliegveld verliet. Velen droegen de armbanden van de binnenlandse strijdkrachten en het volk riep geestdriftig: „Leve de Koning"!

Langs de weg stonden ook vele Katholieke zusters, die de zorg voor de gewonden op zich hebben genomen en Paters Dominicanen in de zwart-witte habijten en baden om Gods zegen af te smeken over den Koning. Gedurende de laatste dag van hoogstdeszelfs verblijf in Nederland woonde de Koning de morgendienst bij, in een kerk met naakte witte muren. Montgomery las de verzamelde Britse troepen voor uit de Bijbel (Aneta).

VOORTGANG IN ZEEUWS-VLAANDEREN.

Het Geallieerde Hoofdkwartier meldt officieel, dat gestadige vorderingen gemaakt worden ten Noorden van het Leopoldkanaal, waar een terreinwinst van 1000 meter geboekt werd. De vijandelijke tegenstand nam iets af. Een kleine tegenaanval werd door den vijand gedaan bij Eede, die werd afgeslagen. Gevechtsvliegtuigen, die de grondstrijdkrachten ondersteunden, namen deel aan een aanval op Oostburg, waar vele versterkte plaatsen vernield werden. Ook de vijandelijke stellingen in Sluis en Schoondijke werden getroffen.

De vijand deed een tegenaanval in de streek van Woensdrecht, welke werd afgeslagen, terwijl door onze gevechtsvliegtuigen militaire doelwitten te Bergen op Zoom gebombardeerd werden. In de streek bij Venraai maakten wij vorderingen. Ten Oosten van Venraai werd een vijandelijke veldbatterij door raketbommen getroffen. Gevechtsvliegtuigen verrichtten voorts patrouilledienstein boven de gevechtszones in Nederland.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Veritas:** Morgenmiddag om 17.30 uur houdt de vereniging „Veritas" een vergadering in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. Pastoor Antoninus Spekle O.P. zal spreken over „De Film".

DE BESPREKINGEN IN MOSKOU.

Naar vermeld wordt hadden de Noordamerikaanse Ambassadeur W. Averell Harriman en de Poolse Minister van Buitenlandse Zaken Tadeusz Romer Maandagmorgen een bijeenkomst. Eden ontving tegen het middaguur den Poolsen Premier Mikolajczyk, Romer en Stanislaw Grabski, Voorzitter van de Poolse Nationale Raad. Er hebben nog geen besprekingen plaats gevonden tussen de Polen van Londen en Lublin, doch deze zijn in het vooruitzicht gesteld (Moskou, (AP) 16.10).

AANVAL TEN NOORDEN VAN WARSZAWA.

De radio van Berlijn zeide, dat een grootscheepse Russische aanval is ingezet ten Noorden van Warszawa. Hieraan werd toegevoegd: „Het gehele gewicht van het Sovjet-offensief langs het Oostelijk front schijnt te zijn geworpen in de sectoren ten Noorden van de Poolse hoofdstad" (Londen, (AP) 17.10).

SVETA CLARE GENOMEN.

Tito deelde mede, dat Joegoslavische Partijgenoten Sveta Clara, een stadje op 4 km. van de Croatische hoofdstad Zagreb, hebben ingenomen. (Londen, (AP) 16.10).

DE JAPANNERS BINDEN IN.

De Japanners hadden heden minder opzienbarend nieuws over de strijd bij Formosa. Om 16 uur meldde de radio van Tokio in een oorlogsbulletin, dat slechts „schade" werd aangericht aan een slagschip en een vliegdekschip. De radio van Tokio verfraaide het communiqué evenwel door te beweren, dat het slagschip later tot zinken kwam. In tegenstelling tot het communiqué vaan Maandag, waarin de vernieling van 51 Geallieerde oorlogschepen werd gemeld, maakte de radio heden slechts melding van 42 (Londen, (AP) 17.10).

JAPANSE KRUISER EN TORPEDOJAGER IN DE GROND GEBOORD.

Stillwells Hoofdkwartier maakte bekend, dat de 14e luchtmacht in samenwerking met de vlootstrijdkrachten van Admiraal Nimitz Maandag een Japanse kruiser vernietigden en vermoedelijk nog een torpedojager tot zinken brachten in de Zuidchinese Zee. Noordamerikaanse bommenwerpers boorden waarschijnlijk nog een totaal van 48.000 ton aan vijandelijke schepen in de grond, welke een goed heenkomen zochten te Hongkong, toen zij bedreigd werden door de Noordamerikaanse vloot (Tsjoenking, (AP) 17.10).

— **Een speciaal** Fins communique zeide, dat de Finnen de stad Rovnieni, op 100 kilometer ten Noorden van de Bothnische Golf, op de Duitsers veroverd hebben.

— **Noordamerikaanse** troepen van Japanse afkomst vechten thans aan het front in Frankrijk in de sector van de Vogezen.

— **Het Duitse communiqué maakte bekend, dat de Russen de grens van Oost-Pruisen bereikt hebben in een nieuw offensief uit het Noord-Oosten.**

— **Het Geallieerde** Hoofdkwartier te Rome gaf te kennen, dat de Duitsers blijkbaar verwoed om Bologna zullen vechten. Het vijfde leger maakte geringe doch belangrijke winsten in de bergen voor de stad, terwijl aan het Adriatische front de Nieuw Zeelandse troeen aan een breed front oprukten van hun bruggenhoofd over het Rigossa-kanaal in de richting van de rivier de Pisciatello, de volgende waterversperring.

— **Britse Mosquito's** hebben in deafgelopen nacht Keulen aangevallen, doch hedenmorgen bombardeerden meer dan 1300 Noordamerikaanse Vliegende Forten en Liberators de stad.

— **Het officiële Duitse nieuwagentschap DNB meldde dat de Opperbevelhebber van het 1e Hongaarse leger, Generaal-Majoor Bela Miklos von Dalnok „naar de Sovjets is overgelopen". Voorts werd gezegd, dat de Chef Staf Kolonel Keri ook naar het Rode leger is overgelopen. De toestand is nog chaoctsch in Hongarije en men vraagt zich af of de Duitsers nog hulp zullen hebben van deze laatsten bondgenoot. Er zijn onbevestigde berichten volgens welke het Hongaarse 1e leger naar Boedapest oprukt om er de nazies en de nazie-gezinde regering te verdrijven.**

De Katholieke Pers in Nederland.

Max Blokzijl die, toen Nederland in de oorlog betrokken werd, bijna een kwart eeuw lang correspondent van het „Algemeen Handelsblad" te Berlijn geweest was, en toen openlijk overging in dienst van den vijand dien hij zovele jaren lang reeds heimelijk gesteund had, heeft de 27 Juli in een Hilversumse radio-uitzending gesproken in verband met een Herderlijke Brief der Nederlandse Bisschoppen, welke op 16 Juli in alle kerken voorgelezen is, maar waaromtrent ons van andere zijde nog geen mededelingen hebben bereikt.

In deze brief werd gezegd dat tengevolge van de Duitse politiek geen Katholieke pers meer in Nederland bestaat. Gezegd werd dat „de tegenwoordige overheden het practisch onmogelijk maken in de dagbladpers Christelijke waarheden te verdedigen; zij maken het onmogelijk vraagstukken en gebeurtenissen te beschouwen in het licht van de eeuwige beginselen van het Evangelie en in overeenstemming met de richtlijnen van de Kerk; te werken voor de opvoeding van het volk en voor het herstel van Jezus Christus in de persoonlijke en stoffelijke dingen van het leven".

Het was niet zozeer deze Brief, welke Blokzijl besprak, als wel een aanval, welke de „Limburger Koerier" erop gedaan had in zijn nummer van 22 Juli. Deze aanval was tevens gericht geweest op de Katholieke pers, die ervan beschuldigd werd dat zij zelfs voor de oorlog godsdienstige problemen ondergeschikt maakte aan commerciële overwegingen.

Verder hield Blokzijl vol dat „geen Nederlands journalist ooit ontslagen was wegens zijn godsdienstige beginselen". Vermoedelijk bedoelde hij: sinds de bezetting van Nederland door de Duitsers. Het is natuurlijk mogelijk dat geen journalist ontslagen is op grond van zijn godsdienstige beginselen, maar het staat vast dat er heel wat journalisten ontslagen of op andere wijze onschadelijk gemaakt zijn omdat zij die godsdienstige beginselen niet alleen erop nahielden, maar dit ook in hun kranten duidelijk lieten blijken. En soms werden journalisten ook niet individueel ontslagen wegens het uiten hunner godsdienstige beginselen, maar werd de hele krant, waaraan zij werkzaam waren opgeruimd — hetgeen heel wat radicaler en eenvoudiger is. Het voornaamste voorbeeld hiervan was „De Maasbode", welke reeds meer dan drie jaren geleden „ontbonden" werd; andere Katholieke dagbladen, zoals „De Tijd" werden onder allerlei voorwendsels, zoals dat van papierschaarste, gedwongen op steeds kleiner formaat en met steeds geringer oplagen te verschijnen, zodat er ten slotte weinig van overbleef.

De „Limburger Koerier", die nog altijd schijnt te verschijnen, heeft ook steeds tot de Katholieke pers behoord, en nam zelfs onder de Katholieke provinciebladen een niet onbelangrijke plaats in. Of zij nog werkelijk als Katholiek beschouwd mag worden, is echter twijfelachtig. Tot hoofdredacteur van dat blad werd enige jaren voor het uitbreken van de oorlog benoemd een zekere Van den Broeke, die een belangrijke post bekleed had aan de redactie van „De Tijd", tot laatstgenoemd blad opgenomen werd in de combinatie van „De Verenigde Katholieke Pers". Van den Broek was een Vlaams Katholiek, en was tegen het eind van de vorige oorlog naar Nederland uitgeweken omdat hij behoorde tot die Belgen, die met den vijand geheuld hadden. Hij kreeg een aanstelling aan „De Tijd", welker toenmalige hoofdredactie meende dat hij in België veeleer de schijn tegen zich gehad had dan dat hij den vijand had willen dienen. „De Tijd" ging in andere handen over toen in Duitsland het Nazisme reeds tot een grote macht aangegroeid was, en de nieuwe eigenaren en hoofdredactie meenden dat Van den Broeks houding aanleiding tot wantrouwen gaf, en handhaafden hem dus niet toen de „Limburger Koerier" hem het hoofdredacteurschap aanbood. Dit blad had zich gedurende de vorige oorlog reeds onderscheiden door zijn verwoede pro-Duitse propaganda. Sinds het begin der dertiger jaren was het het enige nominaal-Katholieke dagblad in Nederland dat in het krijt trad voor Nazi-Duitsland. Toen de Duitsers zich in Nederland genesteld hadden, aarzelden Van den Broek en de „Limburger Koerier" geen ogenblik hun Judasrol ten volle uit te spelen.

Dit ter verklaring van hun houding zowel tegenover de Herderlijke Brief als tegenover de Katholieke pers. Dat deze practisch niet meer bestaat, was reeds algemeen bekend lang vóór de Brief bekend gemaakt werd. Het is overigens zeer normaal dat in een door den vijand bezet gebied of land de dag- en weekbladen opgeschort worden voor de duur der bezetting. Tengevolge van de bliksemsnelle loop der gebeurtenissen in Mei 1940, en van de grote verwarring welke in die weinige dagen heerste, waren geen maatregelen genomen tot algehele stillegging der pers, zodat deze als het ware „levend" in handen van den vijand viel. Katholieke bladen zoals „De Maasbode" poogden onder deze omstandigheden nog enig nut te kunnen stichten door de eigenlijke politiek onaangeroerd te laten, en zich zoveel mogelijk tot het geven van geestelijke leiding te beperken. Dat „De Maasbode" tegen de Duitse orders in, de Herderlijke Brieven afdrukte, waarin opgekomen werd tegen pogingen tot Nazificatie van het land, was oorzaak dat zij zelfs op deze bescheiden wijze niet langer verschijnen mocht. Anderen Katholieken bladen werd het geleidelijk eveneens onmogelijk gemaakt te blijven uitkomen, tenzij zij hun Katholieke roeping geheel wilden verzaken, iets waartoe, voor zover ons bekend is, alleen de „Limburger Koerier" zich geleend heeft. Dat er thans nagenoeg geen Katholieke pers meer in Nederland bestaat, is op zichzelf geen ongezond verschijnsel, vooral indien diocesane en parochiale bladen, in hoe beperkte vorm dan ook, blijven verschijnen. De Katholieke zowel als de niet-Katholieke pers zal na de verjaging van den vijand hersteld worden, zij het wellicht niet geheel in de oude vorm. Zij kan alleen verschijnen in een vrij land; niet onder een buitenlandsen vijand.

J. H. Boas.

Vlaamse en Nederlandse Kunst in Engeland.

De verzameling van Windsor Castle.

Prof. Leo van Puyvelde heeft een gedeelte van zijn vrije tijd in Engeland gewijd aan het opzoeken van werken van onze kunstenaars.

In een reeks artikelen in het bekende Engelse tijdschrift voor kunstgeschiedenis, de „Burlington Magazine", heeft hij verschillende schilderijen van voorname kunstenaars doen kennen. Hij werd uitgenodigd om een speciale studie te wijden aan de verzameling tekeningen van oude meesters, welke toebehoort aan den Koning van Engeland en in het koninklijk kasteel van Windsor is ondergebracht.

Deze verzameling staat bekend als de rijkste ter wereld: zij behelst ongeveer 14.000 tekeningen van meesters.

Prof. van Puyvelde heeft de verzameling onderzocht en heeft er honderden en honderden werken van kunstenaars uit de vroegere Nederlanden gevonden. Hij heeft bij de grote uitgeversfirma Phaidon twee boeken gepubliceerd, het ene over de Vlaamse, het andere over de Nederlandse tekeningen.

Deze indrukwekkende boeken zijn geen eigenlijke catalogen, alhoewel al de Vlaamse en Nederlandse tekeningen er in bestudeerd worden.

Zij moeten worden beschouwd als werken van wetenschappelijke navorsing; zij zullen ten andere genomen worden als modellen voor daaropvolgende boeken over de andere tekeningen van deze verzameling, de tekeningen der Engelse meesters en deze der Italiaanse meesters.

Van grote waarde.

In een beoordeling over deze boeken schrijft de „Sunday Times", dat Van Puyvelde in Windsor Castle kunstschatten van grote waarde heeft ontdekt, waarvan [illegible] de gehele wereld iets vermoedden Dergelijke vondsten zijn evenveel waard als de meest interessante opgravingen in Egypte en in Klein-Azië.

Aldus vernemen wij het bestaan van een „Christus aan het Kruis", een der mooiste werken van Hugo van der Goes, den groten Vlaamsen schilder der XVe eeuw. Originele tekeningen van de Primitieven zijn uiterst zeldzaam: het merendeel der tekeningen, die hun worden toegeschreven, zijn slechts copieën, die door hun opvolgers werden gemaakt.

Ook leren wij tekeningen van voorname meesters kennen, die zich, in de tijd der Renaissance, uit Vlaanderen en Wallonië naar Engeland hebben begeven, zoals Cornelis van Cleef, waarvan drie mooie portretten worden gepubliceerd, waaronder dit van den schilder zelf, Joris Hoefnagel uit Antwerpen, een groot reiziger die Engeland bezocht en er enkele sierlijke en nauwkeurige potloodtekeningen van Ossenvoorde en Windsor uitvoerde, en Alexander Keiricx die enkele zichten van Londen tekende.

In enige vergeten boeken heeft de kunstgeleerde een honderdtal uitmuntende tekeningen over de Metamorphosen van Ovidius gevonden welke hij aan Crispijn van de Passe heeft kunnen toeschrijven, alsook een vijftigtal tekeningen van Jan van der Straet, uit Brugge, die voor de Medicis te Florence werkte.

Prof. van Puyvelde heeft naar aanleiding hiervan een belangwekkende theorie ontwikkeld, namelijk dat er, naast een Italiaanse en een Franse Renaissance, ook een Vlaamse Renaissance bestaat en deze haar eigen artistieke opvattingen bezit welke grotendeels in Engeland werden overgenomen.

Een treffend zelfportret.

De heer van Puyvelde heeft talrijke tekeningen gevonden van de grote Vlaamse meesters der barokperiode.

Hij heeft onder meer een afbeelding ontdekt van de kinderen van Rubens door Philips Fruytiers alsmede tekeningen van Jordaens, Teniers, Jan Brueghel, Abraham van Diepenbeeck en Frans van den Meulen.

De tekeningen van Antoon van Dyck zijn talrijk en van grote waarde.

Onder de tekeningen van Rubens is de merkwaardigste en treffendste een onbekend zelfportret van den meester. Het is een uiterst suggestief portret waarin de meester zich zelf bestudeert en waarin hij van zich zelf een veel getrouwer beeld geeft dan in de geschilderde portretten, waarin hij zich gunstig wou doen voorkomen; er ligt niet het minste stijleffect in, niet de minste neiging om zich mooier te maken; er is enkel de openhartigheid van een ouden man, die zich zelf beschouwt en ondervraagt, zoals Rembrandt dit doet in de beroemde zelfportretten uit zijn laatste levensjaren.

Een bizondere bekoring.

Hetzelfde zou kunnen gezegd worden over de vierhonderd Nederlandse tekeningen die Van Puyvelde aan de wereld der kunstliefhebbers heeft doen kennen.

Het is een overvloed van echte documenten over de Nederlandse kunst. Want, zoals de schrijver zegt, de oude tekeningen hebben haar bekoring te danken aan het feit dat zij in haar spontane vorm een beeld geven van de complexe bedrijvigheid van de scheppingsgeest der kunstenaars. Het zijn tevens een rechtstreeks getuigenis van hun persoonlijk uitdrukkingsvermogen. Die tekeningen bezitten bovendien haar bizondere bekoring als kunstwerken, en de overvloedige en degelijke illustratie die op de studie van die tekeningen volgt verhoogt in aanzienlijke mate de reeds zo grote rijkdommen der Vlaamse en Nederlandse kunst.

Dergelijke boeken verhogen het aanzien van Nederland en Vlaams België. Het is een verheugend feit dat de oorlogsomstandigheden de uitgave ervan hebben mogelijk gemaakt.

ANGLICANEN BIDDEN VOOR NEDERLAND.

De Anglicaanse Aartsbisschop van Kantelberg heeft Vrijdag gevraagd, dat in alle Anglicaanse kerken Zondag geboden wordt voor de spoedige bevrijding van Nederland. De Aartsbisschop zeide, dat hij hoopte op een spoedige bevrijding van Nederland van onderdrukking, hongersnood en vernieling door de gebeden, die nu opstijgen. Het was in antwoord op het verzoek van Minister-President Gerbrandy, dat de Aartsbisschop deze vraag tot de gelovigen richtte (Aneta).

CANADEZEN DRINGEN VOORUIT.

De Canadese speerpunt is Zaterdag in een half uur tijd drie kilometer opgedrongen er is nu verbinding gemaakt met de Geallieerden, die een bruggenhoofd hadden gevormd op de Zuidelijke Schelde-oever. Volgens de CBS werd de verbinding gemaakt ten Zuiden van Biervliet (Aneta).

„SUMATRA" GEBRUIKT ALS GOLFBREKER.

De kruiser „Sumatra" was onder de schepen, die door de Geallieerden op het strand werden gezet bij de invasie teneinde golfbrekers te vormen langs de invasiekust gedurende de eerste dagen na D-Dag. Dit werd nu eerst door het Hoofdkwartier bekend gemaakt (Aneta).

RADIO IN EEN VESTZAKJE.

Nederlandse vaderlanders hebben een vestzak formaat radio ontvangtoestel ontworpen, dat zij gebruikten om naar Geallieerde uitzendingen te luisteren. Het bestaan hiervan werd onthuld door een Nederlander, arbeider in een radio-fabriek, aan Britse tanktroepen, wien hij vroeg of zij lust hadden naar het nieuws te luisteren. Hij haalde toen een zaktoring te voorschijn, waaruit bijna onmiddellijk de welbekende stem van den BBC-omroeper klonk. Verscheidene van deze apparaten waren in omloop onder de leden van de ondergrondse beweging (Aneta).

GEDWONGEN ARBEID

De Duitsers hebben een cordon troepen rondom Utrecht gelegd en vierduizend mannen weggevoerd om dwangarbeid te verrichten aan verdedigingswerken.

De gehele mannelijke bevolking van Groningen en van den Achterhoek (Overijsel) moet gedwongen arbeid verrichten aan nieuwe verdedigingswerken achter de IJssel. Zutphen en Deventer hebben vooral veel mannen moeten leveren. (Aneta)

EEN MODERN SPROOKJE.

De sprookjesachtige kant van de moderne oorlog wordt aardig geïllustreerd door het verhaal van een oud-Limburgs vrouwtje, dat zich nu nog in de arm knijpt om te proberen of ze werkelijk wakker is. Zij woonde in een klein huisje bij een Limburgse mijnstad. Toen het eerste Noordamerikaanse leger oprukte bij Maastricht, viel een bom dicht bij het huisje van de oude vrouw en voor de dag voorbij was bevond zij zich in Engeland.

De Geallieerde ambulance-mannen hadden namelijk het vrouwtje temidden van het puin, bewusteloos, maar gelukkig niet erg gewond, gevonden. Voor het oudje wist wat er gebeurde werd zij in het vliegtuig geplaatst en toen zij bijkwam, lag zij in een hospitaal, waar men een taal sprak, die zij niet verstond.

Een Nederlandse verpleegster kwam haar echter uitleggen wat er gebeurd was, waarop het oudje zeide: „Onze Koningin is in Engeland en als het waar is dat ik in Engeland ben, dan zou ik de Koningin wel eens willen zien."

De Koningin werd op de hoogte gebracht van de wens van het oude vrouwje en Zij kwam naar het gasthuis, waar Zij een lang onderhoud had met het grootmoedertje en haar vroeg naar alle bizonderheden over het leven onder de bezetting. Nu wacht het oudje tevreden haar terugkeer naar Limburg af om haar kleinkinderen dit moderne sprookje, dat zij zelf heeft medegemaakt, te vertellen (Aneta).